

## معضلات امنیتی عراق پس از برقراری فدرالیسم (۲۰۰۵ تا ۲۰۱۸)

مرضیه کریمی<sup>۱</sup>، صابر قیاسی<sup>۲</sup>

<sup>۱</sup> دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم سیاسی و روابط بین الملل دانشگاه گیلان (نویسنده مسئول)

<sup>۲</sup> دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم سیاسی و روابط بین الملل دانشگاه شهید بهشتی

### چکیده

ناامنی را می توان بارزترین ویژگی عراق جدید دانست که با فروپاشی رژیم بعث و استقرار نیروهای چندملیتی به رهبری امریکا در عراق، به ویژه شورش سنی های عراق و اقدامات خشونت آمیز القاعده آغاز شد. وخامت اوضاع امنیتی در عراق و تداوم آن بسیار فراتر از اغلب پیش بینی ها بود و تلاش ها و طرح های متعدد امنیتی، سیاسی و اقتصادی نیز تاکنون موفقیت آمیز نبوده است. در خصوص تأثیرگذاری مثبت پیشرفت روند سیاسی از سال ۲۰۰۵ امیدواری های بسیاری وجود داشت، اما روند تحولات نشان داد که پیشرفت روند سیاسی در شکل کنونی آن نتوانسته است بر بهبود شرایط امنیتی تأثیری قطعی بگذارد. بر این اساس پژوهش حاضر در پی پاسخ گویی به این پرسش است که مسائل و معضلات امنیتی گریبان گیر عراق، از سال های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۸، کدامند و دلایل و ریشه های این معضلات چیست؟ فرض پژوهش بر این است که دخالت بازیگران منطقه ای در عراق، شکاف های عمیق اجتماعی (مذهبی «شیعه - سنی» و قومی «عرب - کرد») گسترده در جامعه عراق و از همه مهمتر ضعف شدید دولت و نهادهای نظامی دولتی در کنترل و مدیریت مسائل امنیتی باعث شده که عراق در سال های پس از ۲۰۰۶ درگیر معضلات امنیتی گسترده و عرصه بروز خونین ترین خشونت ها و درگیری های قومی - نژادی و مذهبی باشد. روش به کار رفته در این مقاله توصیفی - تحلیلی بوده و با توجه به مفهوم امنیت و ابعاد مختلف آن سعی در بررسی موضوع شده است.

واژه های کلیدی: عراق، امنیت، امنیت ملی، فدرالیسم، شکاف اجتماعی، ضعف نهادی

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۵، شماره ۱، بهار ۱۳۹۸، صفحات ۲۵۶-۲۳۸